

Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Een nieuwe ILT-visie op openbaarheid

Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Een nieuwe ILT-visie op openbaarheid

Datum

24 mei 2016

Inhoudsopgave

I Aanleiding en centrale vraag 5

II Resultaat: "alles openbaar, tenzij" 6

III Uitgangspunten 7

IV Perspectief 8

V Achtergrond 9

VI Uitwerking van de visie 15

I Aanleiding en centrale vraag

Overheidsinformatie is voor iedereen opvraagbaar met een beroep op de Wet Openbaarheid van Bestuur (WOB). De overheid is daarbij over het algemeen passief. Dat betekent dat een andere partij de informatie bij de overheid moet opvragen.

Ook de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) was tot nog toe voor de openbaarmaking van inspectiegegevens passief.

De ILT maakt informatie over het algemeen pas openbaar als ze daartoe een Wob-verzoek ontvangt. In een enkel geval past de ILT openbaarmaking pro-actief toe als interventie. Dan heet het ook wel 'naming and shaming'. En ten slotte maakt de ILT algemene of geabstraheerde informatie openbaar en inspectiegegevens waarin bedrijven of instellingen vooraf gekend zijn.

De ILT wil echter op een transparante manier de naleving bevorderen en zorgen dat publiek en bedrijven weten wat ze kunnen doen met de informatie van de inspectie. De ILT verwacht met een nadruk op openbaarheid op een meer efficiënte wijze aan die doelen te kunnen voldoen. Daarmee komt de ILT ook tegemoet aan een aantal belangrijke ontwikkelingen:

- de conceptwet Open overheid die actieve openbaarmaking van overheidsinformatie regelt. Het uitgangspunt daarbij is 'openbaar, tenzij'
- de toezegging van de minister van Wonen en Rijksdienst aan de Tweede Kamer om toetsen op handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid die de Autoriteit Woningcorporaties opstelt openbaar te maken;
- andere rijksinspecties die toezichtinformatie openbaar maken;
- diverse uitvoeringsorganisaties binnen het ministerie van IenM, zoals RWS, KNMI, PBL en RDW stellen elektronische gegevens als 'open data' beschikbaar.

Deze ontwikkelingen vragen om een nieuwe visie van de ILT op de openbaarheid van informatie. In dit memo wordt deze visie geformuleerd.

De centrale vraag daarbij voor de ILT is er meer informatie openbaar kan worden, rekening houdend met de belangen van anderen en de eisen die openbaarheid stelt aan de kwaliteit van de interne organisatie.

II Resultaat: “alles openbaar, tenzij”

Uitgangspunt is dat de ILT een omslag maakt van een re-actieve en terughoudende opstelling naar een pro-actieve en open opstelling ten aanzien van openbaarheid. Het adagium is ‘openbaar, tenzij...’ waarbij een omgekeerde bewijslast geldt: Als er geen overwegingen zijn om informatie niet beschikbaar te stellen wordt deze gepubliceerd.

Deze nota richt zich niet op de implementatie van deze visie. Gelet op de brede scope die wordt gekozen en de ervaringen van andere toezichthouders is de inschatting dat volledige implementatie niet eerder dan 2020 zal zijn afgerond. Bij de implementatie moet de ILT rekening moeten houden met verschillen per inspectiedomeinen met het draagvlak bij bijvoorbeeld de beleidskern.

III Uitgangspunten

De ILT kiest ervoor om in lijn met de ontwikkeling van de open overheid zoveel mogelijk informatie beschikbaar te stellen. De uitgangspunten daarbij zijn:

- Openbaarheid is een instrument om de naleving te bevorderen, doordat het handelingsperspectief biedt aan zowel bedrijfsleven als burger.
- Bij de keuze wat openbaar moet zijn, wordt een afweging gemaakt tussen het bieden van handelingsperspectief en het recht van de burger op privacy en van bedrijven op bescherming van hun bedrijfsgegevens. Door het recht op privacy en bescherming van bedrijfsgegevens kan openbaarheid zowel in tijd als in omvang worden ingeperkt;
- Transparantie omvat niet alleen de openbaarheid van de resultaten van het werk van de ILT, maar ook van de keuzes om tot die resultaten te komen. Dat betekent dat niet alleen inspectieresultaten, maar ook HUF-toetsen, risico-afwegingen, procesinrichting en keuzes ten aanzien van de inzet van mensen en middelen openbaar zullen worden.

IV Perspectief

Gelet op de brede scope zal het doel 'alles openbaar, tenzij' niet eerder dan in 2020 ILT-breed zijn bereikt. Dat is gebaseerd op de ervaringen van andere organisaties. Een eerste stap naar implementatie is een voorstel van het tijdpad en mijlpalen naar het doel. Vragen die in dit voorstel aan de orde moeten komen zijn onder andere:

- In welke volgorde en met welke prioriteit pakt de ILT de openbaarheid van verschillende categorieën informatie op?
- Wat betekent openbaarheid voor de bestaande procesontwerpen, informatiesystemen en dergelijke?
- Hoe en wanneer communiceren we daarover?

V Achtergrond

1 Algemene uitgangspunten

Het kabinet heeft zijn visie op de open overheid neergelegd in de Visie Open Overheid (september 2013). De visie bestaat uit drie pijlers:

- De transparante overheid
- De toegankelijke overheid.

De *transparante* overheid zorgt ervoor dat informatie openbaar beschikbaar is. Informatie over activiteiten, besluitvorming (met inbegrip van het beleids- en wetgevingsproces) en financiën (budgetten en uitgaven) worden beter en actiever beschikbaar gesteld en het hergebruik van informatie wordt bevorderd. Het adagium is 'openbaar, tenzij'. Als er geen overwegingen zijn om informatie niet beschikbaar te stellen, dan wordt de informatie gepubliceerd.

Toezichthouders zien er vanuit de overheid op toe dat taken goed worden uitgevoerd en of wet- en regelgeving wordt nageleefd. Zij doen dit op basis van zes algemene principes waarvan transparantie er één is¹. Voor de ILT betekent dit dat we vanuit onze missie streven naar *bevordering van de naleving*, en dat we dat mede trachten te bereiken door transparant te zijn over de manier waarop we dat doen en op welke manier we tot onze oordelen komen, zodat betrokken partijen (burgers en bedrijven) hierop hun keuzes kunnen baseren (*bieden van handelingsperspectief*).

De ILT heeft verschillende overwegingen om voor meer openbaarheid te kiezen. Een meer principiële overweging is dat overheidsinformatie uit een oogpunt van transparantie zoveel mogelijk openbaar moet zijn en kan bijdragen aan de missie van de ILT. De meer praktische overweging is dat de ILT jaarlijks een groot aantal WOB-verzoeken ontvangt (in 2015 tussen de 350 en 400). Openbaarheid kan ertoe bijdragen dat dit aantal, en de hoeveelheid werk die met de afhandeling gemoeid is, kan worden teruggebracht. Daarmee draagt openbaarheid niet alleen bij aan een transparante, maar ook aan een *efficiënte overheid*. Actieve openbaarmaking kan een rechtshandeling zijn waartegen betrokkenen bezwaar kunnen maken. Daarom moet op dit punt goed bekeken worden welke informatie zonder negatieve gevolgen openbaar kan worden. Wellicht moet nieuw beleid of nieuwe regelgeving ervoor zorgen dat de mogelijkheden tot bezwaar ondergeschikt worden aan het hogere doel van beschikbaarheid van informatie voor het brede publiek.

Hiermee zijn de vier doelen benoemd waarop de ILT de vragen rondom openbaarmaking wil toetsen:

- Transparantie
- Bevordering van de naleving
- Bieden van handelingsperspectief
- Bevordering van efficiëntie of kostenreductie

2 Wettelijk kader

De Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vormt op dit moment de basis voor de beschikbaarstelling van overheidsinformatie. De Wob gaat ervan uit dat een verzoek om beschikbaarstelling wordt ingediend en dat er daarna een proces van

---

¹ De zes principes van goed toezicht zijn vastgelegd in de kaderstellende visie op toezicht 'Minder last. Meer effect. Zes principes van goed toezicht', Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2005. Recent is door de Utrechtse hoogleraar Annetje Ottow een nieuwe definitie van de principes voor goed toezicht gegeven, t.w. LITER: legality (L), independence (I), transparency (T), effectiveness (E), and responsibility (R). Ook in deze definitie speelt transparantie een rol..

besluitvorming plaatsvindt. In dat proces zijn de nodige waarborgen voor belanghebbenden ingebouwd.

De Wob leidt onvoldoende tot een situatie dat de overheid zelf actief informatie openbaar maakt. Dat is een probleem als de informatie (zoals bij toezichthouders) gegevens van derden (belanghebbenden) betreft. Om die reden is een kaderwet Open overheid in de maak die uitgaat van actieve openbaarmaking van overheidsinformatie en waarin specifieke aandacht wordt geschonken aan inspectiegegevens. Deze wet is echter nog niet van kracht.

Andere toezichthouders hebben openbaarmaking in specifieke wetgeving onder laten brengen omdat men niet op de algemene kaderwet wilde wachten. Zo publiceert de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW) inspectiegegevens op basis van de Wet arbeid vreemdelingen (Wav), de Wet minimumloon (Wml) en de Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs (Waadi) en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) op basis van de Gezondheidswet. Ook voor het ministerie van IenM geldt een aantal specifieke – met name Europese - regelingen waarin het aspect openbaarmaking geregeld is. Zo wordt op basis van EG-regeling Nr. 2111/2005 een lijst van luchtvaartmaatschappijen gepubliceerd waaraan een exploitatieverbod is opgelegd, kan op basis van richtlijn 2009/16/EG (havenstaatcontrole) een overzicht van inspecties, aanhoudingen en weigeringen van toegang worden gepubliceerd en van rederijen die gedurende een periode van drie maanden of meer laag en zeer laag hebben gepresteerd wat betreft de bepaling van het scheepsrisicoprofiel, en is in richtlijn 2003/4/EG de toegang van het publiek tot milieu-informatie vastgelegd (Verdrag van Aarhus).

Het Verdrag van Aarhus verplicht autoriteiten om milieu-informatie openbaar te maken. Bij de beslissing tot openbaarmaking wegen privacy- en bedrijfsgevoelige informatie soms minder zwaar dan milieu-informatie. Daarmee gaat de uitwerking van het Verdrag verder dan op veel andere terreinen. In Nederland is de Wob destijds op het Verdrag aangepast. Het Verdrag gaat over:

- het verlenen van toegang tot milieu-informatie aanwezig bij de overheid. Naast het verstrekken van informatie wanneer een burger of milieuvereniging erom vraagt, moet de overheid ook actief informatie verstrekken via onder meer het publiceren van rapporten over de toestand van het milieu, publiek toegankelijke databanken of soortgelijke registers, etc.
- inspraak in de besluitvorming over milieuaangelegenheden. Dit slaat zowel op specifieke activiteiten als plannen, programma's, beleid en regelgeving met betrekking tot milieu. Bij de beslissing moet rekening gehouden worden met de inspraakresultaten, en de beslissing wordt openbaar gemaakt.
- het verlenen van toegang tot de rechter in milieuaangelegenheden, bijvoorbeeld om toegang tot milieu-informatie te verkrijgen.

Het Verdrag zegt niets over het actief verstrekken van toezichtinformatie. Datis veelal kritischer dan globale beleidsgegevens, aangezien toezichtinformatie ook op individuele bedrijven of burgers terug te voeren informatie betreft.

3 Openbaarheid en de missie van de ILT

Actieve openbaarmaking van inspectieresultaten vormt in de huidige visie van de ILT een onderdeel van de interventiestrategie. In die visie zijn inspectieresultaten bedoeld voor de geïnspecteerde zelf en niet voor de buitenwereld. Het openbaar maken van inspectieresultaten waarin individuele bedrijven kenbaar zijn, wordt gezien als een interventie, namelijk het 'namen en shamen': het bewust toebrengen van schade aan de reputatie van een bedrijf in het geval van niet-naleving. Een recente uitspraak (29 december 2015) van het CBB stelt hier een andere opvatting

tegenover: openbaarmaking is een feitelijke handeling die voortvloeit uit een overheidsbesluit en vormt geen bijkomende straf.

In lijn met de transparante overheid is ook voor toezichthouders transparantie als een van de pijlers van het handelen geformuleerd. Bovendien lijkt in de wetenschappelijke literatuur een lichte tendens te bestaan richting de opvatting dat van openbaarheid een preventieve werking uitgaat². Om die redenen kiest de ILT ervoor openbaarheid niet langer als sanctie te beschouwen, maar als een instrument dat wordt ingezet om de naleving te bevorderen. Openbaarheid van inspectiegegevens past binnen de lijn van de transparante overheid, en door inzicht te bieden in de wijze waarop de ILT toezicht houdt bieden we burgers en bedrijven de mogelijkheid hierop hun keuzes te baseren (*bieden van handelingsperspectief*).

Wanneer er signalen zijn dat openbaarheid van toezichtinformatie een *negatieve* invloed heeft op de naleving, dan kan dat een reden zijn om niet tot openbaarmaking over te gaan. Dat is een invulling van het 'tenzij' die per onderwerp of domein kan verschillen en zal moeten zijn onderbouwd.

4 Openbaarheid en gegevens van derden

De gegevens waarover de ILT beschikt bevatten veelal uitspraken of oordelen over andere partijen. Waarnemingen zijn geen objectief gemeten feiten, maar constatering dat regels zijn overtreden met daaraan gekoppelde oordelen en mogelijke interventies. Soms zijn die constatering gebaseerd op inzage in bedrijfsgevoelige informatie, zoals gegevens over de bedrijfsvoering van een ondertoezichtstaande of gegevens over een product of productieproces. In de huidige visie op openbaarmaking vormt dit geen probleem, omdat de informatie doorgaans slechts met de geïnspecteerde wordt gedeeld. Bij openbaarheid of actieve openbaarmaking ligt dit anders en moet een afweging worden gemaakt tussen het publieke belang (het bieden van handelingsperspectief) en het recht van particulieren op privacy en het recht van ondernemingen op bescherming van hun bedrijfsgegevens.

De ILT vult deze afweging als volgt in:

- Alleen de feitelijke constatering, het oordeel en de mogelijke sanctie worden openbaar. De onderliggende gegevens worden niet openbaar, voor zover het geen milieu-informatie betreft en voor zover de bedrijfsvoering geen onderdeel van het toezicht uitmaakt, dit ter bescherming van bedrijfsgevoelige informatie;
- De ILT maakt alleen het actuele oordeel openbaar. Openbaarheid van oordelen uit het verleden dient geen doel. met het oog op het bieden van handelingsperspectief. Hooguit kunnen er datasets met gegevens uit het verleden als open data beschikbaar worden gesteld om op die manier vergelijkingen mogelijk en ontwikkelingen zichtbaar te maken.
- Niet alleen de negatieve, maar ook de positieve oordelen worden openbaar. Dit past binnen de lijn van transparantie en het bieden van handelingsperspectief, maar is ook een aspect van rechtsgelijkheid: een gelijke behandeling van alle ondertoezichtstaanden. Het benadrukt dat openbaarheid niet als een sanctie, maar als een uitvloeisel van een genomen besluit moet worden gezien.
- Bedrijven (maar ook overheden, instellingen en burgers) waarover informatie wordt verstrekt moeten dit vooraf weten en moeten de mogelijkheid hebben gehad bezwaren aan te geven.

5 Openbaarheid en de interne organisatie

Openbaarheid gaat niet alleen om de vraag wat wel en niet openbaar wordt (en met

---

² Zie bijvoorbeeld C.G. van Wingerde, 'De afschrikking voorbij'

welk doel), maar ook om de vraag of de ILT durft in te staan voor de kwaliteit van de informatie die zij openbaar maakt. Om transparant te kunnen zijn, moet de kwaliteit van het ontwerp en de uitvoering van de processen om tot die informatie te komen goed zijn.

In de huidige visie wordt een deel van de interne informatie van de ILT al openbaar gemaakt. Het toezichtprogramma van de ILT ligt vast in het meerjarenplan dat al langer wordt gepubliceerd. Hetzelfde geldt voor het jaarverslag. Sinds een aantal jaren wordt de Staat van de Veiligheid gepubliceerd. En sinds 1 januari 2016 zijn de HUF-toetsen van de Autoriteit woningcorporaties openbaar.

De ILT heeft de volgende ambitie:

- Niet alleen de resultaten van de primaire taken van de ILT zullen openbaar zijn, maar ook wordt informatie verschaft over de manier waarop deze tot stand zijn gekomen. Dit betekent bijvoorbeeld dat bij risicogericht toezicht wordt aangegeven dat niet per definitie alles wordt geïnspecteerd, maar dat dat gebeurt vanuit interne keuzes die openbaar worden gemaakt;
- Toetsen van nieuwe regelgeving op handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid worden openbaar en gelijktijdig aangeboden aan de minister en de beleidskern;
- Gegevens over de bedrijfsvoering van de ILT zijn in principe openbaar. Slechts de uitzonderingsgronden van de Wob kunnen argumenten geven om gegevens niet openbaar te maken. Dit speelt met name in het geval van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob voor zover het belang van openbaarheid niet opweegt tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Dit betekent dat individuele persoonlijke gegevens van medewerkers van de ILT en van individuen met wie de ILT contact onderhoudt (bijvoorbeeld in het kader van klachtenprocedures) niet openbaar zullen zijn.
- Gegevens die voortvloeien uit formeel vastgestelde processen worden zoveel als mogelijk openbaar, zowel op dossierniveau (een individuele klacht) als op geaggregeerd niveau (aantallen klachten). Voor zover het de interne bedrijfsvoeringsprocessen betreft, wordt volstaan met geaggregeerde gegevens (opbouw personeelsbestand, budgettaire verantwoording, aantallen geplande en uitgevoerde inspecties,
- Gegevens die voortvloeien uit niet-procesgebonden activiteiten (email-verkeer) worden niet openbaar.

6 Soorten informatie: inspectiegegevens en gegevens van de inspectie

In het actieplan bij het visiedocument Open Overheid wordt gesproken van het 'aanwijzen van categorieën overheidsinformatie voor actieve beschikbaarstelling'. In diverse regelingen worden inspectiegegevens als een aparte categorie gegevens benoemd. Concreet wordt gesproken van 'informatie omtrent een overtreding of informatie verkregen door toezicht op de naleving'.

Het kan gaan om een scala aan gegevens, zoals de tijdens de inspectie verzamelde gegevens, het oordeel van de inspecteur, het inspectierapport maar ook de eventueel opgelegde interventie.

Naast inspectiegegevens (gegevens uit het toezicht) beschikt de ILT over andere categorieën gegevens (gegevens van de inspectie). We kunnen de gegevens waarover de ILT beschikt op de volgende manier categoriseren:

A Gegevens die het product/resultaat zijn van onze primaire taken:

- Gegevens uit het toezicht: inspectieresultaten, interventies
- Gegevens over vergunningen (aanvragen, toegekende vergunningen), registers
- Meldingen en incidenten

- Onderzoeksresultaten
- Opsporingsactiviteiten

B Gegevens die het resultaat zijn van of samenhangen met onze (interne) sturings- en bedrijfsvoeringskeuzes:

- Klantcontactmomenten: vragen, klachten, Wob-verzoeken
- Bedrijfsvoeringsinformatie (in brede zin, dus niet alleen budgetten/uitgaven en personeelsgegevens maar alle gegevens die de bedrijfsvoering betreffen, zoals plannings- en verantwoordingsgegevens, interne communicatie, overlegstructuren e.d., procesinrichtingsgegevens)

C Beleidscyclusinformatie

- HUF-toetsen
- Beleidsregels
- Toezichtsignalen

7 Soorten openbaarheid

Een visie op openbaarheid behelst niet alleen de vraag wélke informatie openbaar zal zijn, maar ook de vraag hóe dat gebeurt. Het gaat dan om vragen als:

- De vorm waarin producten openbaar worden (ruwe gegevens, verrijkte gegevens of informatieproducten)³
- Het tijdstip van openbaarheid: direct of na een aantal weken (de Awb wordt daar nu op aangepast)
- Actieve of passieve openbaarmaking⁴

Open data worden vaak genoemd als categorie te publiceren gegevens. Het zijn ruwe, niet verrijkte gegevens die de overheid in elektronische vorm beschikbaar stelt en door anderen kunnen worden gebruikt om aan het publiek aan te bieden. De discussie over beschikbaarstelling van data als open data is een afgeleide van de discussie over openbaarheid van informatie: wanneer informatie niet openbaar is, zal er ook geen beschikbaarstelling als open data plaatsvinden. Wanneer informatie wel openbaar is, wordt beschikbaarstelling als open data vooral een technische vraag.

Voor de gegevens uit vergunningverlening toezicht en handhaving zijn interessant als open data. Informatie over bedrijfsvoerings en de beleidscyclus zijn minder interessant of lenen zich er niet voor.

---

³ *Ruwe- of brongegevens* zijn de basisbestanddelen waarop oordelen en beslissingen worden gebaseerd. Een brongegeven is bijvoorbeeld een waargenomen (gemeten) feit: het aantal uren dat een chauffeur onafgebroken heeft gereden, de gemeten legionellawaarde.

Verrijkte gegevens zijn brongegevens aangevuld met/aangehouden tegen (wettelijke) normen en beoordelingssystematieken die aangeven of het brongegeven/de brongegevens als 'goed' of 'slecht' (of enige andere variant) moet(en) worden beschouwd. Verrijkte gegevens bevatten derhalve altijd een oordeel van de inspecteur/adviseur. Niet alleen het aantal uren dat de chauffeur heeft gereden, maar ook de constatering dat dat langer was dan wettelijk was toegestaan en welke consequentie daaraan naar het oordeel van de inspecteur moet worden verbonden.

Informatieproducten zijn digitale of fysieke producten die zijn opgebouwd uit bron- en/of verrijkte gegevens en die een bepaald format/vormgeving hebben dat is afgestemd op de behoefte van de klant/gebruiker. Een informatieproduct kan bijvoorbeeld zijn een inspectierapport (t.b.v. de geïnspecteerde), een onderzoeksrapport (t.b.v. de minister), een HUF-toets (t.b.v. een beleidsdirectie) of een intern beleidsmemo.

⁴ 'Openbaar, tenzij...' leidt nog niet per definitie tot de beslissing informatie *actief* openbaar te gaan maken. Ook passieve openbaarmaking (openbaarmaking op verzoek) voldoet aan het uitgangspunt 'openbaar, tenzij...'.

De combinatie van het specifieke doel waarmee open data beschikbaar worden gesteld (hergebruik) en de vorm waarin dat gebeurt (ruwe data, elektronisch) brengt wel risico's met zich. Derden kunnen dwarsverbanden tussen gegevens leggen en op basis daarvan vragen stellen over de kwaliteit van het werk van de ILT. Om deze reden is er eerder besloten dat er geen open data worden gepubliceerd voordat het werkproces voor de data van voldoende kwaliteit is. Tegelijkertijd biedt het de ILT de kans om met behulp van de derden verbeteringen in de kwaliteit van onze informatie-huishouding door te voeren. Ook dat is transparantie.

VI Uitwerking van de visie

Op basis van de hiervoor beschreven uitgangspunten en wettelijke bepalingen kunnen per informatiecategorie uitspraken worden gedaan over de te volgen lijn met betrekking tot openbaarheid. We doen dat voor drie categorieën informatie:

- *toezichtinformatie*
- *HUF-toetsen (als onderdeel van de beleidscyclus)*
- *bedrijfsvoeringsinformatie (als onderdeel van interne sturingsinformatie)*

We beschrijven een algemeen te volgen lijn die wordt afgezet tegen de doelen die we met openbaarheid beogen.

Toezichtinformatie

De openbaarheid van gegevens uit het toezicht is al langer een punt van discussie. Andere toezichthouders (Onderwijsinspectie, Inspectie voor de Gezondheidszorg) maken al langer resultaten van het toezicht openbaar. Sinds kort volgen de Inspectie SZW en NVA daarin. De ILT stelde zich tot nog toe terughoudend op.

Inspectieresultaten waren primair bedoeld voor de geïnspecteerde zelf en niet voor de buitenwereld. Het openbaar maken van inspectieresultaten waarin individuele bedrijven kenbaar zijn, wordt vaak gezien als de interventie 'shaming': het bewust toebrengen van schade aan de reputatie van een bedrijf in het geval van niet-naleving. Een recente uitspraak (29 december 2015) van het CBB logenstraft deze opvatting: openbaarmaking is een feitelijke handeling en geen bijkomende straf.

Het visiedocument Open Overheid noemt inspectiegegevens als te publiceren overheidsinformatie. De ILT wil deze lijn volgen. Daarbij geldt een aantal voorwaarden:

- *Openbaarheid stelt eisen aan de procesinrichting en – uitvoering. De relatie tussen risico-afweging, planning, waarneming, oordeelsvorming en eventueel interventie moet te leggen zijn en stelt hoge eisen aan de uniformiteit van ontwerp en uitvoering. Transparantie betekent namelijk zowel het publiceren van informatie als het bieden van inzicht in de wijze waarop tot oordelen wordt gekomen;*
- *Openbaarheid stelt eisen aan de inzichten die er bij beleid en toezicht leven. Het toezicht dient bij te dragen aan het door beleid gewenste nalevingsniveau. Transparantie betreft niet alleen de ILT, maar de hele beleids-, uitvoerings- en toezichtcyclus;*
- *In de wetenschappelijke literatuur lijkt een lichte tendens te bestaan richting de opvatting dat van openbaarheid een preventieve werking uitgaat⁵. Als er duidelijke signalen zijn dat openbaarheid van de toezichtinformatie een negatieve invloed heeft op de naleving dan zien we daarin een reden om niet tot openbaarmaking over te gaan. Dat is een invulling van 'tenzij' die wel goed moet zijn onderbouwd en per proces en/of domein kan verschillen.*

---

⁵ Zie bijvoorbeeld C.G. van Wingerde, 'De afschrikking voorbij'

De HUF-toets in het wetgevingsproces

De minister van Wonen en Rijksdienst heeft aan de Tweede Kamer toegezegd na te zullen gaan in hoeverre het standaard beleid is om uitvoeringstoetsen van inspecties openbaar te maken.

De ILT maakt vanaf 1 januari 2016 de HUF-toetsen op regelgeving voor de Autoriteit woningcorporaties (Aw) openbaar en hanteert daarbij de volgende werkwijze:

- *De ILT biedt HUF-toetsen gelijktijdig aan aan de minister en beleid*
- *De ILT stelt de criteria waaraan een HUF-toets moet voldoen opnieuw vast, gelet op de openbaarheid ervan.*
- *De ILT maakt de HUF-toets openbaar via de website van de ILT/Aw op het moment dat de regelgeving aangeboden wordt aan de Tweede Kamer of gepubliceerd wordt.*
- *HUF-toetsen zullen niet met terugwerkende kracht openbaar worden, omdat zij niet met dat oogmerk zijn opgesteld.*

Deze uitgangspunten zullen niet alleen gelden voor de HUF-toetsen van de Aw, maar voor alle HUF-toetsen.

We kunnen daarbij leren van de wijze waarop de Belastingdienst de uitvoeringstoetsen openbaar maakt. De toets bestaat uit een standaard format van ongeveer 1 pagina met de essentie van de wet(swijziging), de benodigde eenmalige en structurele extra inzet, de score op handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid, en de essentie van het advies. Uitgebreide informatie voor de beleidsdirectie is te vinden in een document dat niet openbaar gemaakt wordt. Over fraudegevoelige onderdelen wordt niet openlijk gecommuniceerd.

Voor openbaarheid zijn nieuwe afspraken met beleid nodig. Voor een kwalitatief goede HUF-toets is vroegtijdige betrokkenheid van de ILT in het wetgevingsproces nodig. Om te komen tot een reële en politiek houdbare inschatting van de inzet zal een ander proces met beleid nodig zijn bij totstandkoming van de HUF-toets. Kengetallen over inzet of automatisering maken snelle aanpassing van de toets mogelijk indien er amendementen aangebracht worden.

Voordelen van openbaarheid HUF-toetsen:

- *transparante ILT: meer begrip van het publiek voor ILT;*
- *bevordert de naleving: op de belangrijkste punten is er toezicht;*
- *inzicht in inzet (of geen inzet).*

Nadelen van openbaarheid van HUF-toetsen:

- *naleving: pakkans vermindert;*
- *efficiëntie: deskundigheid en proces ILT (en afstemming beleid) moet op orde zijn;*
- *transparantie: verschil in inzicht tussen beleid en toezicht zichtbaar.*

Overige gegevens van de inspectie

Vergunningverlening, toezicht, handhaving en onderzoek zijn primaire processen van de ILT. Om die processen te kunnen uitvoeren vindt een groot aantal ondersteunende en sturende bedrijfsactiviteiten plaats:

- *processen worden ontworpen, vastgelegd, ge-audit;*
- *activiteiten worden gepland en verantwoord;*
- *werving en inzet van medewerkers en middelen om activiteiten te kunnen uitvoeren;*
- *medewerkers communiceren met externen: vragen, klachten, WOB-verzoeken;*
- *medewerkers communiceren onderling over de uitvoering van werkzaamheden.*

Voordelen van openbaarheid van overige gegevens:

- *transparante ILT*
- *mogelijk van waarde als open data*
- *ter lering voor soortgelijke organisaties*

Nadelen van openbaarheid van overige gegevens:

- *nog geen duidelijkheid over de kwaliteit van de informatie*
  - *bevat mogelijk interne (beleids)afwegingen*
- bevat mogelijk persoonlijke informatie, onvoldoende zakelijk*

Colofon

Uitgegeven door

Inspectie Leefomgeving en Transport
ILT/Handhavingsbeleid

Koningskade 4 Den Haag

www.ilent.nl
@inspectieLenT

Dit is een uitgave van de

Inspectie Leefomgeving en Transport

Postbus 16191 | 2500 BD Den Haag
088 489 00 00

www.ilent.nl

@inspectieLenT

Mei 2016